

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ – інтерактивне оцінювання прогресу в навчальній діяльності здобувачів освіти, що дає змогу діагностувати досягнення на кожному етапі процесу навчання. Діяльність учителя та учнів, що надає інформацію про реальний стан учіння.

Метою Ф. о. є підтримка навчального поступу здобувачів освіти; побудова індивідуальної траєкторії їхнього розвитку; вчасне виявлення проблем і запобігання їх нашаруванню; аналіз ходу реалізації навчальної програми й адаптування її відповідно до індивідуальних потреб особи; мотивування до здобуття максимально можливих результатів; виховання бажання вчитися; формування адекватного розуміння учнями своїх здібностей тощо.

Важливою характеристикою Ф. о. є забезпечення в процесі його здійснення зворотного зв'язку між учителями й учнями. Це дозволяє доцільно й вчасно надавати учням допомогу в усуненні недоліків, забезпечує можливість прийняття педагогічних рішень для покращення результатів навчання. У ході Ф. о. в учнів розвиваються навички самооцінювальної діяльності, що сприяє кращому усвідомленню ними цілей навчання та шляхів досягнення цих цілей.

У сучасній освіті Ф. о. розглядається як найбільш ефективне й гуманне з усіх видів оцінювання, оскільки відповідає навчальним потребам кожної особи. До його переваг відносять сприяння високим навчальним досягненням, справедливе ставлення до зусиль, що докладають учні в процесі навчання, значний потенціал для формування уміння вчитися впродовж життя.

Ф. о. реалізовує діагностувальну, прогностичну, мотиваційну, розвивальну, навчальну, коригувальну, виховну функції.

Результатом Ф. о. є інтерактивна вербальна оцінка навчальної діяльності учня/учениці. Вона відображає розуміння здобувачем освіти навчального матеріалу та/або його незнання, що дозволяє визначити, як продовжувати навчання і якої допомоги потребує особа. Використовується для оптимізації розвитку та удосконалення дидактичного об'єкта, навчальної програми, методик.

Інтенсифікація впровадження Ф. о. в освітній процес забезпечується шляхом створення відповідної законодавчої бази; здійснення дидактико-методичного

супроводу; надання ресурсної підтримки й технологій для його використання; інтеграції концепту Ф. о. до системи підготовки та підвищення кваліфікації учителів.

Лит.: 1. Локшина О. І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія / О. І. Локшина. – К. : СПД Богданова А.М., 2009; 2. Онопрієнко О. В. Технологія конструювання інструментарію формувального оцінювання навчальних досягнень учнів першого циклу початкової освіти / О. В. Онопрієнко // УПЖ. – 2019. – № 1. – С. 77 – 85; 3. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення / О. В. Онопрієнко // УПЖ. – 2016. – № 4. – С. 36 – 42; 4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

О. В. Онопрієнко